

Návrh fakultní nadstavby systému VŠE pro analýzu adaptace absolventů na trhu práce a přenos analýzy do řízení vzdělávacích procesů

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Ing. Markéta Lipavská
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ | 2018

Analýza adaptace absolventů na trhu práce je důležitým zdrojem pro hodnocení výuky fakulty. Je nutné získávat, sledovat a vyhodnocovat zpětnou vazbu absolventů na studijní programy, ale i jednotlivé předměty, aby se mohla výuka zlepšovat a dále zkvalitňovat. Je také žádoucí reflektovat rychle se měnící potřeby pracovního trhu a být připraveni se těmito podmínkami přizpůsobovat. Ukazatelem úspěšnosti fakulty jsou také úspěchy samotných absolventů a jejich uplatnitelnost. To se děje, pokud je kvalita vzdělání neustále vysoká. Pokud budou univerzitu kladně hodnotit zaměstnavatelé, bude to mít následně pozitivní vliv i na samotné uchazeče.

Sledování současných systémů

Nutným krokem je sledování a navázání na současné systémy VŠE. Prvním takovým jsou pravidla kvality vydaná s účinností od 1. 9. 2017.

1) Pravidla systému zajišťování kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností a vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností VŠE (ze dne 18. 7. 2017, účinný od 1. 9. 2017)

Systému hodnocení uplatnění absolventů se věnuje článek 19.

Článek 19

Hodnocení uplatnění absolventů

(1) Zdrojem informací o uplatnění absolventů jsou zejména:

- ankety absolventů při promociích,
- pravidelná šetření u absolventů a zaměstnavatelů prováděná na úrovni VŠE či fakultami,
- informace z vnějších zdrojů.

(2) Za vyhodnocení informací uvedených v odstavci 1 je na úrovni studijního programu odpovědný garant studijního programu. Rektorát a děkanát fakulty, na níž je studijní program realizován, poskytnou garantovi studijního programu potřebné informace a součinnost.

Druhým systémem, na který je třeba navázat, jsou základy položené při mezinárodní akreditaci EPAS.

2) EPAS

Na FMV probíhají pravidelná hodnocení a zpětná vazba od soukromého sektoru prostřednictvím činnosti Rady pro strategické řízení a spolupráci s praxí. Přenos zpětné vazby je také zajištěn v rámci účasti mnoha vrcholových manažerů v jednotlivých kurzech fakulty. Fakulta také provádí benchmarking osvědčených postupů a mezinárodních standardů díky zapojování vysokého počtu příchozích zahraničních

profesorů, a také zahraničních studentů z celého světa. Využívá k tomu také praktické zkušenosti mnoha profesorů fakulty, kteří pravidelně jezdí do zahraničí vyučovat na mezinárodně uznávané a respektované univerzity a tzv. Business Schools.

Dotčené orgány FMV

Orgány FMV, které se zabývají hodnocením studijních programů a získávání zpětně vazby jsou následující:

Rada pro strategické řízení a spolupráci s praxí

Rada byla zřízena pro každou oblast vzdělávání, v rámci které uskutečňuje fakulta bakalářské nebo magisterské studijní programy, a to jako poradní orgány děkana fakulty.

Funkcí rady je posuzovat úspěšnost studijních programů v dané oblasti vzdělávání, získávat zpětnou vazbu od praxe, absolventů a studentů, charakterizovat potenciální problémy a příležitosti a doporučovat relevantní opatření.

Členy rady jmenuje a odvolává děkan z řad významných odborníků z praxe a zástupců významných zahraničních institucí.

Akreditační rada

Členy akreditační rady Fakulty mezinárodních vztahů jsou vedoucí kateder fakulty a proděkan pro pedagogickou činnost. Jednání se mohou kdykoliv zúčastnit také garanti bakalářských a magisterských studijních programů fakulty.

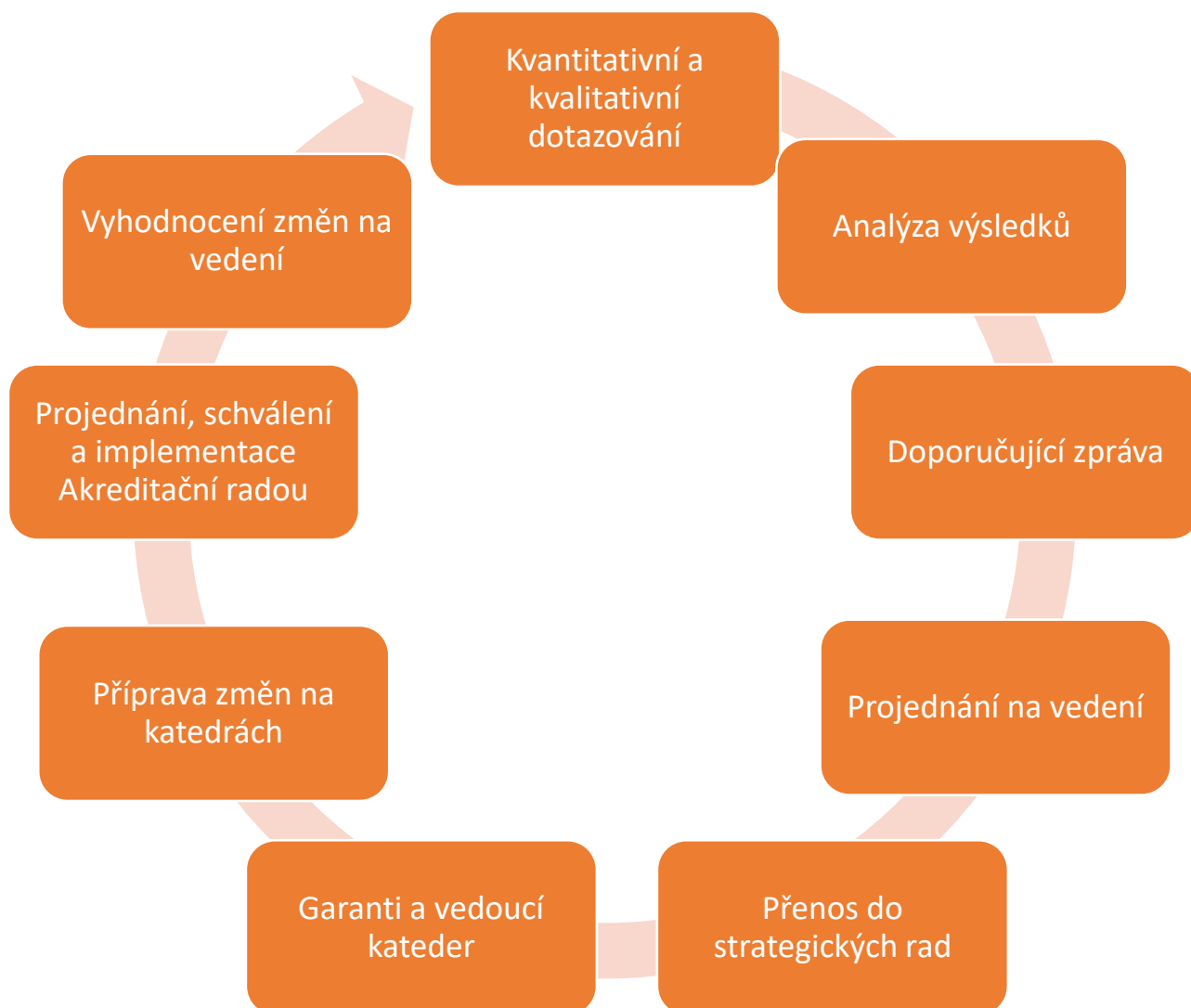
Akreditační rada fakulty projednává návrh na udělení, změnu či odnětí akreditace bakalářského nebo magisterského studijního programu před jeho předložením vědecké radě fakulty.

Také projednává návrh na udělení, změnu či odnětí akreditace vedlejší specializace zabezpečované fakultou. Dále projednává návrh vedoucího katedry na udělení, významnou změnu či odejmutí akreditace předmětu bakalářského a magisterského studijního programu garantovaného katedrou fakulty; může doporučit odejmutí akreditace předmětu i bez návrhu vedoucího katedry.

Akreditační rada fakulty v rámci projednávání pravidelných hodnotících zpráv hodnotí bakalářské a magisterské studijní programy uskutečňované fakultou z hlediska jejich aktuálnosti a relevance ve vazbě na požadavky praxe, zkušenosti absolventů a podněty studentů, průběžně vyhodnocuje silné a slabé stránky studijních programů s ohledem na vnější příležitosti a hrozby a navrhuje nápravná opatření. Schvaluje také pravidelné hodnotící zprávy garantů bakalářských a magisterských studijních programů. Akreditační rada fakulty projednává pravidelnou hodnotící zprávu o uplatnění absolventů, zpracovanou na úrovni VŠE (zpracovává RPC).

Návrh nadstavby systému VŠE pro analýzu adaptace absolventů na trhu práce

Kvantitativní a kvalitativní dotazování

První část procesu je kvantitativní a kvalitativní dotazování. To je prováděno na dvou úrovních, a to na úrovni celoškolské a fakultní. Na celoškolské úrovni vznikají dotazníky u promoci a následně vzniká také Analýza uplatnění absolventů VŠE a hodnocení absolvovaného studia, která je založena na dotazníkovém šetření mezi absolventy cca jeden rok od ukončení studia.

Na fakultní úrovni probíhá každé magisterské promoce inovované dotazníkové šetření od roku 2018. Dále je plánováno on-line dotazování mezi absolventy po 2-3 letech od ukončení studia od roku 2019. Toto on-line dotazování bude nejvíce zaměřeno právě na adaptaci absolventů na trhu práce. Mělo by např. ukázat,

jaké metody výuky jsou efektivní a jaké je reálné postavení absolventa fakulty na pracovním trhu ihned po ukončení školy.

Mimo to mohou být informace čerpány i v rámci kvalitativního dotazování např. mezi členy Alumni Boardu FMV Alumni Clubu nebo od absolventů mezi členy Rady pro strategické řízení a spolupráci s praxí. Zahrnutý mohou být také další dotazníková šetření v rámci jednotlivých předmětů či vedlejších specializací.

Analýza výsledků a doporučující zpráva

Data ze všech těchto výzkumných šetření budou zpracována a podrobně analyzována. Z analýzy pak vznikne zpráva s jednotlivými doporučeními pro vzdělávací procesy. Tato doporučení budou bezprostředně vycházet ze všech realizovaných kvantitativních i kvalitativních šetření, tudíž budou shrnovat nejdůležitější a nejčtenější body získané přímo od absolventů.

Vedení fakulty

Následně bude celá analýza a doporučující zpráva řádně prodiskutována na vedení fakulty. Je nutné, aby vedení fakulty o závěrech zprávy vědělo již od počátku a důkladně se se zpětnou vazbou od absolventů seznámilo.

Rada pro strategické řízení a spolupráci s praxí

Následně bude zpráva diskutována v příslušné Radě pro strategické řízení a spolupráci s praxí. Tam by měla být doplněna o feedback z businessu, jelikož jejími členy jsou absolventi s mnoha praktickými zkušenostmi, kteří absolvovali svá studia před více lety, než dotazovaní absolventi, a mohou tak pohled doplnit o názor či poznatky z mnohaleté praxe. Mohou také mluvit přímo i za zaměstnavatele, které také reprezentují, a potvrdit nebo vyvrátit vnímání juniorních absolventů.

Garanti a vedoucí kateder a příprava změn na katedrách

Z vedení a rad pro strategické řízení a spolupráci s praxí by již měli vzniknout konkrétní požadavky na garanty oborů, případně vedoucí kateder. Ti by pak požadované změny měli zajistit na katedrách do jednotlivých předmětů, případně celého oboru. Katedry následně připraví změny sylabů.

Akreditační rada

Akreditační rada následně schválí změny v sylabech, popř. v celých oborech. Tím bude změna implementována a zařazena do výuky.

Hodnocení vedení

Změny se pak následně vyhodnotí na vedení fakulty, které posoudí, jakým způsobem byly reflektovány, zda je to dostatečné či ne a následně problematiku uzavře nebo znovu předá garantům.

Výše popsaný proces se bude opakovat **každé 2-3 roky**. Pro projevení změn v evaluacích a studentských dotaznicích je třeba vyčkat nových studentů daných oborů a předmětů a jejich reakcí.

Přístup

Systém FMV pro analýzu adaptace absolventů na trhu práce je v souladu se systémem **Closing the loop**. Tento proces můžeme definovat ve formátu stav – měření – změny – měření (jak se změny projeví).

Tzv. uzavření smyčky je osvědčeným systémem kontroly. Termín pochází z řídicích systémů, kde je nutné uzavřít smyčku, aby systém zůstal stabilní. Pokud by byl systém nestabilní, neměl uzavřenou smyčku, chyběla by zpětná vazba a bez následných opatření by nedocházelo k odstranění chyb. Uzavření smyčky tak odstraní žádná, nedostatečná nebo chybná opatření či rozhodnutí.

Je také nutné pracovat ve formátu **Evidence Based Decision Making** a mít spolehlivé podklady s vysokou vypovídající hodnotou. Pro úspěšný proces analýzy je tak nutné získat veškeré podklady VŠE i FMV a mít kvalitně sestavené dotazníky, a to jak na fakultní úrovni, tak na té celoškolské. Důležité je také získávání dostatečného množství respondentů. U promócí lze např. zajistit vyplňováním dotazníků osobně před konáním promoce. U starších absolventů v případě online dotazníků např. cíleným oslovováním, které je pečlivě časově rozplánované, aby nebyl žádný absolvent osloven vícekrát během nedlouhého období.

